

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه ۸۶

استاد: وافی یزدی

موضوع: اشتغال

نکته ۱:

در باب اشتغال، همیشه، فعل متصل به ضمیر مشغول به نیست (مثل: زیداً ضربته) بلکه گاهی بین فعل و ضمیر فاصله وجود دارد:

۱- فاصله بوسیله حرف جر: زیداً مرتت به

۲- فاصله بوسیله اضافه: زیداً رایت آخاه

که از نظر حالت های مختلف اعراب، فرقی با فعل متصل به ضمیر ندارند.

نکته ۲:

در مواردی که فعل و ضمیر به هم متصل هستند، فعل مقدر، از لفظ فعل مذکور است ولی در مواردی که بین فعل و ضمیر فاصله است، فعل مقدر از معنای فعل مذکور است نه از لفظش.

نکته ۳:

وصفی که عامل باشد، همانند فعل است در باب اشتغال، البته اگر مانعی از عمل کردن آن جلوگیری نکند: زیداً أنت

نکته ۴:

علقه ای که بواسطه تبعیت از اسم مشغول به حاصل می شود، مانند علقه ای است که با خود آن اسم حاصل می شود: «أزیداً ضربتَ عمراً و آخاه» فرقی ندارد با «أزیداً ضربتَ آخاه»